

Een gezonde Vlaamse festivalindustrie?

De Vlaamse festivalzomer draait weer op volle Touren en mede dankzij het mooie zomerweer lijkt de Vlaamse festivalwereld na lange tijd weer te floreren. Is dit slechts een sussende vinger op een ongeneeslijke wonde? In het voorjaar doken in de media namelijk verschillende verontrustende berichten op die stelden dat verschillende festivals het voor bekeken hielden of een sabbatjaar zouden inlassen. De grote boosdoeners bleken de economische crisis en het slechte zomerweer te zijn. Maar, kan het zijn dat er naast deze factoren geen onzichtbaar mechanisme aan het werk is dat onze Vlaamse festivals in moeilijkheden brengt? Zijn al deze factoren niet te wijten aan een meer algemene tendens binnen cultuurland: de these van het post-globalisme? Of, toegepast op de Vlaamse festivalwereld: grijpen programmatoren steeds meer en meer terug naar de muzikale acts van eigen bodem? En wat zijn de gevolgen van het stijgende succes van onze Vlaamse artiesten?

Een zelfdestructieve lokale ruggengraat?

De masterproef, getiteld 'Een tendens naar post-globalisme? Een explorerend onderzoek naar de rol van lokaliteit binnen de Vlaamse festivalprogrammering', tracht door middel van een explorerend en kwalitatief onderzoek de rol van lokaliteit binnen de Vlaamse muziekfestivalprogrammering te beschrijven. Het eerste inleidende theoretische luik besteedt bijzondere aandacht aan de kernconcepten en theorieën omtrent (1) globalisering in het algemeen; (2) globalisering in de cultuurindustrie; (3) globalisering in de muziekindustrie en (4) Vlaamse muziekfestivals. Recent onderzoek toont aan dat we heden ten dage in een post-globaal tijdperk zijn aanbeland waar het lokale meer en meer aan belang wint, dit ten nadele van het globale. Deze evolutie lijkt zich ook in de muziekindustrie te manifesteren waar de Amerikaanse en Britse muziekmarkten hun dominante positie zien verzwakken ten voordele van de eigen, lokale muziekmarkten. Een belangrijke katalysator in dit proces was de regionalisering van de invloedrijke muziekzender MTV.

In concreto werden zestien festivalprogrammators en een vijftal muziekjournalisten over dit onderwerp aan de kaak gesteld. Er werd bevraagd (1) welke selectiecriteria de festivalprogrammators hanteren voor het boeken van een muzikale act en (2) wat de hedendaagse rol van de Vlaamse muzikale acts binnen de Vlaamse festivalprogrammering is. De onderzoeksresultaten tonen aan dat 'kostprijs' (13/16) en 'populariteit' (11/16) de belangrijkste selectiecriteria zijn. Lokaliteit (8/16) daarentegen wordt minder vaak gehanteerd, maar blijft belangrijk. Vervolgens bevestigt dit onderzoek de these van het post-globalisme binnen de Vlaamse festivalwereld. Vlaamse muzikale acts zijn de ruggengraat van de Vlaamse festivals, dit mede veroorzaakt door de stijgende media-aandacht voor de Vlaamse artiesten -de creatie van een hyperrealiteit - en de explosie van de festivalindustrie in Oost-Europa en de VS. Al blijkt deze ruggengraat zelfdestructurend te zijn. De celebratie van het lokale werkt opbod in de hand en de gages van de Vlaamse (populaire) artiesten schieten de hoogte in. Bovendien is deze ruggengraat ook statisch. Vlaams talent botst als het ware tegen een glazen plafond en stoot moeilijk door naar de headlinespots waardoor een doorbraak in het buitenland bemoeilijkt wordt. Oplossingen kunnen gevonden worden in (1) het courant

toepassen van exclusiviteit als selectie criterium; (2) de steeds populairder wordende belevings- en nichefestivals en (3) een mentaliteitswijziging bij de Vlaamse festivalprogrammeurs.